

HET GULDJE

GILDE SINT SEBASTIAAN & BARBARA

2020 WAT EEN JAAR

Beste gildebreeders en -zusters, het is weer een hele poos geleden dat jullie Het Guldje ontvingen. Door het gebruik van social media is Het Guldje op de achtergrond beland. De overheid heeft besloten om het terug naar de voorgrond te halen, om zo informatie met jullie te delen.

De coronatijd

De corona houdt de gilden in de greep. Bijeenkomsten, schiettrainingen en gezellig aan de bar kletsen mag niet of kan gewoon niet omdat de baan gesloten is. Het zijn juist deze activiteiten die bij het gilde horen en die een sociale functie hebben. Zoals de keizer Frans van der Sande al opmerkte bij het ophalen van het worstenbrood: “het is een gevaarlijke situatie. Voor we het weten zijn we elkaar uit het oog verloren of de zin om straks weer op de woensdagavond naar de schietbaan te komen is over.”

Daar heeft de keizer een aandachtspunt. Helaas is er momenteel geen oplossing. Zeker niet nu het land in de lockdown zit. En bij elkaar zomaar op bezoek gaan is niet aan te raden omdat een onderlinge besmetting moet worden voorkomen.

Als is het uitzicht op het einde van de coronatijd onzeker, we gaan nadenken over acties en invullingen na de coronatijd.

Vergeet elkaar niet.

De belangrijke boodschap is: vergeet elkaar niet. Stuur bijvoorbeeld een kaartje naar een jarige. De laatste kaartenactie naar onze oudste gildebroeder Jan van

Elderen, hij heeft er meer dan 35 ontvangen, was zeer geslaagd en Jan werd er erg blij van.

2020 vliegt zo stilletjes voorbij.

Toch hebben we dit jaar nog even in de zomer kunnen genieten van het koningschieten. Het was geen gemakkelijk besluit en de uitvoering ging soms wel erg dicht tot de rand van de toegestane mogelijkheden.

Desalniettemin was het een fantastische middag. Het startte met een andere organisatie rond de strijd om de koningsvogel. Per lot om de beurt schieten op de vogel. In de laatste fase is besloten, om te voorkomen dat het een oneerlijke strijd zou worden, dat de vogel mocht worden “bestormd” en vlogen de pijlen van oudsher alle kanten op.

Het was uiteindelijk Marco van Elderen die zich voor vier jaar tot koning schoot. De invulling van zijn koningschap wordt door de coronamaatregelen als “lastig” gekenmerkt.

Maar Marco is erg enthousiast en creatief. Bezoeken aan gildebreeders, overleggen wat zijn taak is en komen met leuke ideeën is wel aan hem besteed. Denk maar aan de door hem bedachte ludieke borrelactie.

Zelf traint hij achter in zijn tuin met de handboog op doel. En menigmaal worden foto's ontvangen van pijlen in de roos. Waar al de andere pijlen dan zijn is niet duidelijk het zwembad is in ieder geval nog niet lek.

Statiedag 2021.

Voor het jaar 2021 zien we dat menig gildedag wordt uitgesteld of zelfs volledig wordt geannuleerd. Dat is zeer jammer maar begrijpelijk, want gemeenten geven simpelweg geen vergunning en het is niet voorspelbaar binnen welke maatregelen iets mag.

Als overheid hebben we toch de statiedag voor 2021 gepland. Velen van jullie hebben daar terecht zorgen over. Daarom voor de duidelijkheid een toelichting.

De statiedag is gepland op 23 januari 2021. Deze zal in een beperkte vorm in de kerk plaats vinden. Voorlopig staat de aanvangstijd op 10:00 uur. De erehoofdman, lid van de activiteitencommissie, heeft met de pastoor en koster overlegd en zij hebben ingestemd.

Het programma zal voorlopig bestaan uit een Heilige Mis, installatie van de drie aspirant-leden Silvia Drijvers, Sjef van Rooij en Rob Verhoeven en het huldigen van de twee jubilarissen Kees van Rooij en Christ Moorman. Buiten wordt middels een luchtfoto een bijzondere statiefoto gemaakt. Met de gildebroeders en -zusters op gepaste afstand van elkaar.

De uitvoer van de statiedag zal aan de coronamaatregelen voldoen. Mocht het zijn dat de (nieuwe) maatregelen het niet toelaten dan wordt de statiedag uitgesteld.

De teeravond zal op een later tijdstip in 2021 invulling krijgen.

Wat brengt 2021 ons?

Deze vraag is niet zo eenvoudig te beantwoorden. Gaan de vaccinaties het einde van de coronatijd bespoedigen? En wanneer kunnen we dat einde verwachten? Er is op dit moment geen antwoord op de vraag. De agenda is leeg op de statiedag na, en deze staat zelfs in potlood geschreven.

Gildebroeders en -zusters blijf gezond en verlies elkaar niet uit het oog. Ondertussen kunnen jullie tijdens de

Kerst genieten van het verhaal van Jan van Elderen onze oudste gildebroeder en archivaris.

Met gildegroet, de hoofdman.

COLUMN ERE-HOOFDMAN

Beste gildebroeders en zusters.

Gaarne voldoe ik aan het verzoek van de redactie van ons Guldje, om als erehoofdman het schrijven van de column weer op me te nemen.

We hebben roerige tijden achter de rug, maar het is toch wel een goede zaak jullie op de hoogte te houden middels een nieuwsbrief, ons Guldje op de hoogte te houden van de gang van zaken, binnen ons gilde.

Vooraf het corona virus heeft er flink ingehakt, geen gildefeesten, onze altijd gezellige woensdagavonden, en ook het openen van het schietseizoen, het is helaas allemaal aan ons voorbij gegaan.

Ook onze nieuwe hoofdman Gert kan in deze situatie zijn hoofdmanschap nog niet met verve uitdragen. Ook in het kringbestuur is het erg rustig. Geen huldigen, geen statiedagen of koningschieten, en geen vergaderingen. Het komt voor mijzelf prima uit, maar ik hoop voor uw allen dat hier spoedig verandering in gaat komen. Hopelijk komen we weer snel bij elkaar om een pijltje te schieten en een biertje te drinken. U allen veel sterkte toegewenst.

Uw columnist.

De Ere Hoofdman.

HOE KOMDE BIJ DE GULD?

Door: Jan van Elderen Jans-zoon

In de moderne tegenwoordige tijd zijn er bij vele gilden regeltjes voor hoe je bij de guld kunt komen. Bij het Gilde Sint Sebastiaan en Barbara in Moergestel zijn deze vastgelegd in statuten en huishoudelijke reglementen. Gebaseerd op oude kaarten en gebruiken. Maar hoe ging dat vroeger?

Jan van Elderen Jans-zoon (90) deelt in dit verhaal zijn ervaringen. Jan is al meer dan zeventig jaar gildebroeder bij het Gilde Sint Sebastiaan en Barbara uit Moergestel en hij heeft met zijn negentigjarige leeftijd het broederschap hoog in het vaandel staan. Het vaandel speelde de eerste rol voor Jan, maar daarover wat later.

Vroeger ging het anders

Neem nou mijn vader Jan: Jan van Elderen, de zoon van Frans van Elderen. Ofwel Jan Frans-zoon. Die kreeg verkering met mijn moeder: Anna van de Wouw, de dochter van Coop van de Wouw. Mijn vader

was al een paar keer op bezoek geweest bij de familie van de Wouw. Dat ging goed tot Coop zei: “Luister Jan, als je hier nog langer wilt blijven komen, dan moet je eerst bij de guld gaan.” Coop was gildebroeder en de broer van Coop was hoofdman van de guld.

Er zat voor mijn vader niets anders op dan lid worden van het Gilde Sint Sebastiaan. Hij heeft daar

nooit spijt van gehad. Op iedere vergadering wist mijn vader wel iets op of aan te merken en had hij het laatste woord. Mijn vader was een geduchte schutter. Hij schoot zichzelf twee keer tot koning en daarna tot keizer. Het broederschap zat in zijn bloed. Dit kwam duidelijk naar voren bij de onderhandelingen en gesprekken voor de fusie van de twee gilden Sint Sebastiaan en Sint Barbara in Moergestel. Toen mijn vader stierf was hij vijftenzeventig jaar gildebroeder en vijfentwintig jaar keizer. Hij was een zeer bekend persoon, niet alleen in het gildewezen, maar ook ver daarbuiten. Mocht er geen belletje gaan rinkelen, dan ken je hem waarschijnlijk onder de bijnaam “Jantje Vloek”.

Ge bent er bij

Zelf ben ik op een heel andere manier bij de guld gekomen. Frans, mijn broer, was al een paar jaar vaandrig van het gilde. Toen onze Frans vlak na de oorlog in 1947 werd opgeroepen voor militaire dienst moest hij naar Indonesië. Het gevolg was dat het gilde geen vaandrig meer had. Er volgde een vergadering.

Mijn vader kwam thuis van de vergadering en viel met de deur in huis: “Jan, vanaf morgen ben je de vaandrig van het Gilde Sint Sebastiaan.” “Ho ho ho” riep ik, maar binnen een week was het geregeld. In het gildehuis de Korenmaaier -dat was gewoon een café- moest ik achter in een zaaltje met mijn hand op het moedervaandel de eed van trouw afleggen. En daarna op een stoel gaan zitten voor de rondedans. In die tijd was het hoofdvervoermiddel de fiets. Ik bond de vaandelstok aan mijn fiets, het vaandel ging in een tas aan het stuur en samen met de gildebroeders ging ik vrolijk naar de gildefeesten. In 1958 touwde ik met Fien Brokken en moest ik voor mijn werk in Driebergen gaan wonen. Frans van de Wouw, de zoon van tante Cato van de Wouw van Elderen, de zus van mijn vader, volgde me op als vaandrig.

Na een paar jaar kwam ik terug in Moergestel en pakte het gilde-leven weer op. Het duurde niet lang

of ik werd schrijver als opvolger van mijn zoon Gert.

Hè? Opvolger van zoon Gert, hebben we iets gemist?

Bijna.. In de lijn van: “hoe komde bij de guld?”, maakte onze Gert zelf de keuze. In Moergestel was er een groot gildefeest en samen gingen we kijken. “Hé pa, das leuk”, merkt Gert op. Mijn antwoord was eenvoudig: “Dan ga je jezelf snel opgeven en komt het vanzelf goed.” Gert werd vendelier bij het gilde en staat altijd klaar als er iets moet gebeuren. Na een paar jaar nam hij de schrijverstaak op zich en kwam hij in de overheid. Als Luchtmachtmilitair werd Gert overgeplaatst naar NATO en toen droeg hij zijn schrijverschap aan mij over. Na terugkeer in Moergestel pakte Gert het actieve leven als gildebroeder weer op en werd zilverdrager. Tot het moment in de zomer van 2012, toen schoot onze Gert zich tot koning van het gilde. Omdat hij in 2016 werd uitgezonden, kon hij helaas zijn titel niet verdedigen in 2016. In januari 2020 is Gert geïnstalleerd als hoofdman van het gilde. Een taak die hij met veel energie en eer uitvoert en waar ik zelf ook trots op ben.

De vierde generatie

Wacht, we zijn er nog niet. In 1993 werd de zoon van Gert geboren, Koen. Gert kwam op het idee om Koen met het gilde te laten dopen. Na een gesprek met de hoofdman was het zo geregeld. Koen had, net als ik dus, niets te zeggen over zijn broederschap. Het gilde kwam de familie netjes ophalen en in de kapel van de toenmalige Reuselhof werd Koen gedoopt.

Gedoopt door mijn broer, pater Koos van Elderen. Onze Koos was priester en was vanuit Breda in Moergestel komen wonen. Binnen geringe tijd werd hij bij het gilde gehaald en na het afleggen van de eed werd hij tot gildeheer benoemd. Altijd makkelijk, een priester in het gilde. Koos schreef

veel over de Moergestelse gilden en was erg geïnteresseerd in de historie.

Na de doop van Koen heeft het gilde hem opgenomen als gildebroeder. Koen is dus letterlijk al heel zijn leven bij het gilde. Het was op dat moment een bijzondere gebeurtenis. Omdat Koen na zijn doop gildebroeder werd zaten er (in 1993) vier generaties gildebroeders van één familie bij het Gilde Sint Sebastiaan en Barbara. Je kan je voorstellen hoe trots mijn vader, de keizer Jan Frans-zoon, was met deze bijzondere mijlpaal. We hebben dat ouderwets in de tuin van Gert met de guld gevierd.

Gilde-moeder

Je zou maar getrouwd zijn met een Van Elderen... Nou Fien, mijn vrouw, de moeder van Gert, oma van Koen, schoondochter van Jan Frans-zoon en schoonzus van Frans en Koos, die vond het helemaal niet erg. Ze had een echt gilde-hart. Stond altijd klaar voor het gilde, werkte achter de bar in de schietbaan en was er altijd bij. Voor haar inzet heeft het gilde haar benoemd tot “Moeder van het Gilde”. Deze bijnaam was vroeger toegewezen aan tante Cato, de zus van mijn vader. Fien droeg met eer het speciaal ontworpen schildje.

Zo komde dus bij de guld

In de stam Van Elderen kruipt het gildebloed. Van betovergrootvader (Coop van de Wouw), overgrootvader (Jan Frans-zoon), naar opa (Jan Jans-zoon), naar vader (Gert), naar zoon (Koen) en betrokken broers van de generatielijn. Hebben we ze nu allemaal gehad? Het antwoord is: “Nee.” Er is nog een Bart, een Huub, een Kees en nog een Kees. De laatste toegetreden Van Elderen is Marco. Dat Marco ambities heeft blijkt uit het feit dat hij zich deze zomer (2020) tot koning schoot. Inderdaad weer een Van Elderen koning.

Regels zijn goed, maar kijk eens om je heen en je zal verrast zijn door wie er bij de guld zou willen. Vraag het ze gewoon of neem ze mee naar het gilde om ze kennis te laten maken.